

UDENRIGSMINISTERIET

Besvarelse af Udenrigsudvalgets spørgsmål nr. 3 af 26.april 2012 til udenrigsministeren (spørgsmål stillet efter ønske fra Jakob Ellemann-Jensen (V)).

Udenrigsudvalgets spørgsmål nr. 3:

”Er Ministeren villig til at opgive Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets observatørstatus i bestyrelsen for Dansk Institut for Internationale Studier for at sikre og tydeliggøre instituttets uafhængighed?”.

Udenrigsministerens svar:

Baggrunden for, at Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet skal have observatører i bestyrelsen for Dansk Institut for Internationale Studier, er, at det ikke med lovforslaget er hensigten at skabe en ny sektorforskningsinstitution på linje med de allerede eksisterende, men netop at skabe en uafhængig tænketank, der er tæt på og kan give umiddelbare input til udviklingen af dansk udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik. Hensigten er derved netop at sikre bidrag med faglig dybde og uafhængige synspunkter til politikere, embedsmænd og offentligheden på aktuelle udenrigspolitiske sager, og netop observatørerne vil være centralt placerede til at sikre denne forbindelse mellem analytikere og forskere på den ene side og beslutningstagere og udøvere på den anden. Observatørerne kan i høj grad være med til at styrke betydningen af instituttets aktiviteter for politikudviklingen, fx i drøftelsen af forskningsprogrammet, gennem gensidig informations- og erfaringsudveksling om Danmarks udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik, ved at fremme dialogen mellem politikere, embedsmænd og forskere og ved at fremme brugen af instituttets arbejde i ministerierne. En observatør fra Udenrigsministeriet kan derudover bidrage til at henlede bestyrelsens fokus på betydningen af god tilskudsforvaltning og på opfølgning på Rigsrevisionens henstillinger, uden at ministeriet derved udøver en egentlig økonomisk kontrol med instituttet. For så vidt angår spørgsmål om tavshedspligt og behovet for et fortroligt ledelsesrum vil observatørerne i forhold til offentligheden være omfattet af samme bestemmelser som bestyrelsesmedlemmerne.

Jeg betragter ikke en model uden observatører fra Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet i bestyrelsen som en attraktiv løsning. Fraværet af sådanne observatører kan ikke undgå at skabe større afstand mellem instituttets arbejde og politikudviklingen og derved modvirke formålet med at sikre uafhængige input fra forskning og analyse til støtte for arbejdet med aktuelle pro-

blemstillinger inden for udenrigs, sikkerheds- og udviklingspolitikken. Udenrigsministeriet vil også få betydeligt vanskeligere ved at leve op til sin tilsynsforpligtelse med instituttet, ligesom mellemløsninger i form af et udvalg eller et repræsentantskab minder meget om den nuværende dobbeltkonstruktion mellem DCISM-bestyrelsen og de to institutbestyrelser, som er unødigt komplicerende og som nu søges bortskaffet.

Jeg lægger derfor op til, at observatørerne fastholdes. Hvis det ønskes, er jeg indstillet på at der i overensstemmelse med Håndbog i Folketingsarbejdet 2011, pkt.2.5.4, optages et bidrag til den betænkning, som udenrigsudvalget afgiver over forslaget, der præciserer observatørernes rolle i forhold til indholdet i lovforslag L155, alm. bemærkninger, pkt. 3.2, 3. afsnit, således:

”Der skal ikke fremover være repræsentanter udpeget af henholdsvis stats-, udenrigs- og forsvarsministeren i instituttets bestyrelse. Formålet er at styrke den faglige uafhængighed af instituttet i forhold til al forskning, analyse og informationsvirksomhed, herunder særligt i forhold til redegørelser og udredninger, som udarbejdes efter anmodning fra Folketinget eller regeringen. Det foreslås samtidig, at udenrigsministeren udpeger en observatør fra Udenrigsministeriet og forsvarsministeren en observatør fra Forsvarsministeriet til at deltage i bestyrelsesmøderne med taleret, men uden stemmeret. Formålet er at styrke betydningen af instituttets aktiviteter for udviklingen af dansk udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik, fx i drøftelsen af forskningsprogrammet, gennem gensidig informations- og erfaringsudveksling om Danmarks udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik, ved at fremme dialogen mellem politikere, embedsmænd og forskere og ved at fremme brugen af instituttets arbejde i ministerierne. Observatørerne bidrager således til drøftelsen af instituttets faglige mål og strategier og til at skabe forbindelse til den praktiske udmøntning af den brede udenrigspolitik, men det er alene bestyrelsens ni medlemmer, der fastlægger disse. En observatør fra Udenrigsministeriet kan derudover bidrage til at henlede bestyrelsens fokus på betydningen af god tilskudsforvaltning og opfølgning på Rigsrevisionens henstillinger, uden at ministeriet derved udøver en egentlig økonomisk kontrol med instituttet. Det bemærkes, at forslag til ny lov om internationalt udviklings-samarbejde ventes forelagt Folketinget, hvorefter den nuværende Styrelse for Internationalt Udviklings-samarbejde afløses af et nyt råd. Et sådant nyt råd vil i givet fald overtage udpegelsen af medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse fra nævnte styrelse.”